WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 6 września 2017 r.

ZP-KNPS.431.6.26.2017.MB

Pani
Izabela Lisowska
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ząbkowicach Śląskich

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 3 – 5 lipca 2017 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.), zwanej dalej „ustawą" oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolerów w składzie: Marta Bożek - starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Urszula Szczeblowska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadzili kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich, Osiedle XX – lecia 52, 57-200 Ząbkowice Śląskie z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy, a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 3 lipca 2017 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 9 czerwca 2017 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2017 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Izabela Lisowska zatrudniona na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich od dnia 1 czerwca 2006 r.

Pani Izabela Lisowska ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 28 lipca 2017 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie. Gmina Ząbkowice Śląskie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w mieszkaniach chronionych (art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy).

Ponadto ustalono, że Kierownik Ośrodka, na podstawie upoważnienia Burmistrza wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1793 ze zm.).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy, nie realizuje natomiast zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3a ustawy. Gmina na swoim terenie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy).

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 ustawy. Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 5, 7, 8, 9 ustawy nie były realizowane. Ponadto Ośrodek koordynuje realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9), natomiast nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5). W okresie objętym kontrolą nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności

do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do właściwych organów (art. 110 ust. 6).

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

a) brak sporządzenia kontraktu socjalnego przed wydaniem decyzji o przyznaniu tymczasowego miejsca noclegowego,
b) nieprawidłowe doręczanie decyzji administracyjnych osobie przebywającej w schronisku,
c) przyznanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej bez wymaganego ustawowo wniosku o udzielenie pomocy,
d) brak zmiany wysokości odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze w sytuacji zmiany dochodu strony o kwotę większą niż 10% odpowiedniego kryterium dochodowego,
e) brak aktualizacji wywiadów środowiskowych w sytuacjach zmiany danych w nich zawartych w sprawach dotyczących usług opiekuńczych,
f) brak realizacji usług opiekuńczych pomimo ich przyznania decyzją administracyjną oraz nienaliczanie odpłatności za zrealizowane usługi w sprawach dotyczących specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
g) błędne ustalenie odpłatności strony za niepełny miesiąc jej pobytu w domu pomocy społecznej,
h) brak udokumentowania aktualnej wysokości jednego ze składników dochodu strony,
i) błędnie ustalony dochód stron w sprawach dotyczących udzielanej pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
j) przyznanie pomocy pieniężnej od miesiąca następującego, po miesiącu złożenia wniosku,
k) brak uzupełnienia w aktualizacjach wywiadów środowiskowych *„Planu pomocy zatwierdzanego przez kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej”* w sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych.

Kierownik OPS w Ząbkowicach Śląskich spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni terenowi zatrudnieni w Ośrodka. W aktach osobowych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie przedmiotowego dodatku oraz podpisane zakresy obowiązków, z których wynikało, iż pracownicy realizują pracę socjalną.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Ząbkowice Śląskie zamieszkały przez 21 841 mieszkańców (stan na 31.05.2017 r.), w tym 415 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest 10 pracowników socjalnych (9 etatów).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku OPS w Ząbkowicach Śląskich powyższy wskaźnik został spełniony w odniesieniu do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

Ponadto w toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez osoby spełniające kwalifikacje zawodowe zgodne z Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r., Nr 1598, poz. 1597 i 1598).

W sprawdzonych sprawach dotyczących udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawach nr 1 (D.T.) i nr 2 (H.T.) brak zawarcia kontraktu socjalnego przed wydaniem decyzji o przyznaniu tymczasowego miejsca noclegowego.

   Zgodnie z art. 48a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt

socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

2. W sprawie nr 2 (H.T.) stwierdzono brak potwierdzenia odbioru następujących decyzji: Nr OPS 8222/c/sch/6/2016 z dnia 6.06.2016 r., Nr OPS 8222/c/sch/6a/2016 z dnia 26.06.2016 r., Nr OPS 8222/c/sch/9/2016 z dnia 27.07.2016 r., Nr OPS.8222/c/sch/11a/2016 z dnia 27.09.2016 r., Nr OPS.8222/1c/sch/11b/2016 dnia 27.10.2016 r., Nr OPS 8222/c/sch/11c/2016 z dnia 7.12.2016 r., Nr OPS 8222/c/sch/1/2017 z dnia 2.01.2017 r., Nr OPS 8222/c/sch/1a/2017 z dnia 31.01.2017 r., Nr OPS 8222/c/sch/1b/2017 z dnia 3.03.2017 r., Nr OPS 8222/s/sch/1c/2017 z dnia 31.03.2017 r., Nr OPS 8222/c/sch/d/2017 z dnia 24.04.2017 r., Nr OPS 8222/c/sch/1e/2017 z dnia 26.05.2017 r., co jest niezgodne z art. 39 k.p.a., który stanowi, iż organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem przez operatora pocztowego, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

W sprawdzonych sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (M.B.) decyzją Nr OPS.8216/zdr/10/2017 z dnia 19.04.2017 r. potwierdzono stronie prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych od 10.04.2017 r. do 8.07.2017 r. bez wymaganego ustawowo wniosku o udzielenie pomocy.

   Zgodnie z art. 54 ust. 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego – na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia.

W sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia usług opiekuńczych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (I.Z.) decyzją Nr OPS.8225/AG/78/2016 z dnia 2.09.2016 r. przyznano stronie usługi opiekuńcze na okres od 1.09.2016 r. do 30.12.2016 r. w oparciu o posiadany dochód w wysokości 1 376,72 zł. Uwzględniając wskaźnik odpłatności (wykazany w procentach w uchwale Nr VI/29/2006 z dnia 30 czerwca 2006 r. Rada Miasta i Gminy

Ząbkowice Śląskie) ustalono odpłatność za realizowane usługi w wysokości 2,36 zł/1 h świadczonej pomocy (tj. 20% z kwoty 11,80 zł - całkowitej kwoty odpłatności za 1 roboczogodzinę usług, zgodnie z uchwałą rady gminy). W listopadzie 2016 r. zmianie uległ dochód strony o kwotę większą niż 10% odpowiedniego kryterium dochodowego spowodowany wypłatą zasiłku pielęgnacyjnego w kwocie 153 zł (świadczenia należne za listopad). Zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenia niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. W związku ze zmianą dochodu strony o 10% odpowiedniego kryterium dochodowego należało w grudniu 2016 r. przeliczyć wysokość naliczonej odpłatności i ustalić odpłatność w wysokości 7,00 zł/1h świadczonej pomocy (tj. 40 % z kwoty 11,80 zł zgodnie z tabelą odpłatności zawartą w ww. uchwale).

2. W sprawdzonych sprawach stwierdzono, że Ośrodek nie przeprowadza aktualizacji wywiadów w sytuacjach, kiedy zmianie uległy dane w nich zawarte. Ustalono, iż w analizowanych aktach zmianie ulegały dochody stron w tym wysokości przyznanych świadczeń z ZUS, pomimo tego Ośrodek nie przeprowadzał aktualizacji wywiadów. Zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy – w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także, gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu.

3. W sprawie nr 2 (K.Z.) decyzją Nr OPS.8225/AG/107/2016 z dnia 28.12.2016 r. przyznano stronie nieodpłatnie usługi opiekuńcze od 2.01.2017 r. do 30.06.2017 r. Pomimo wydania decyzji w powyższym zakresie pomoc nie była świadczona. Zgodnie z art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Mając na uwadze, iż wydana decyzja w sposób wiążący ustaliła prawo do pomocy w formie usług opiekuńczych winna być bezwzględnie realizowana.

Ponadto niezależnie od powyższego, stwierdzić należy, iż nadzór nad realizacją usług opiekuńczych nie jest prowadzony w sposób właściwy. Niedopuszczalne jest, aby pomimo przyznania pomocy decyzją usługi nie były świadczone. Nadzór nad zadaniem winien być rozumiany, jako systematyczne i bieżące zbieranie, analizowanie informacji dla celów

sprawdzenia poprawności wykonywanego zadania. Wykonawca zobowiązany jest do zapewnienia właściwego pod względem, jakości procesy świadczenia usług, w ustalonym przez Organizatora usług opiekuńczych godzinach, oraz w zleconym wymiarze, miejscu i zakresie. Realizowany winien być w szczególności przez analizę kart pracy opiekunek, wizytację w miejscu świadczenia usług, zasięganie opinii osób objętych usługami lub ich przedstawicieli ustawowych oraz osób z najbliższego otoczenia. Zaznaczyć należy, że za nadzór nad realizacją zadania odpowiada Organizator tj. Ośrodek Pomocy Społecznej.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania mieszkańca gminy do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt w tym domu stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (T.K.) decyzją Nr OPS.8226/dps/64/2016 z dnia 8.04.2016 r. nałożono na stronę obowiązek ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej w kwocie 912,89 zł miesięcznie (tj.w wysokości 70% dochodu strony), w oparciu o dochód strony za marzec 2016 r., który wyniósł 1 304,13 zł (1 103,61 zł - emerytura wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym, + 200,52 zł dodatek za pracę w Czechach). Z uwagi na zmianę dochodu (utrata dodatku pielęgnacyjnego) o kwotę większą niż 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, decyzją Nr OPS.8226/dps/87/2016 z dnia 25.08.2016 r. zmieniono wysokość odpłatności strony za dom pomocy społecznej do kwoty 770,60 zł miesięcznie. Następnie (w związku z przywróceniem dodatku pielęgnacyjnego i wzrostem dochodu o kwotę większą niż 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej) decyzją Nr OPS.8226/dps/87a/2016 z dnia 6.09.2016 r. dokonano zmiany wysokości odpłatności do kwoty poprzedniej tj. 912,89 zł. Dochód strony przed wydaniem decyzji zmieniających (z dnia 25.08.2016 r. i 6.09.2016 r.) ustalony został m.in. w oparciu o wysokości dodatku z tytułu zatrudnienia w Czechach z marca 2016 r. W aktach sprawy brakowało udokumentowania decyzją/zaświadczeniem aktualnej wysokości dodatku z tytułu zatrudnienia w Czechach. Powyższe jest niezgodne z art. 107 ust. 5b pkt 19 ustawy, który stanowi, że sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się m.in. na podstawie decyzji organów przyznających świadczenia pieniężne.

2. W tej samej sprawie, w związku z rezygnacją z pobytu w domu pomocy z dniem 4 maja 2017 r., odpłatność mieszkańca gminy za ostatni niepełny miesiąc pobyt w placówce została zmieniona decyzją administracyjną Nr OPS.8226/dps/56/2017 z dnia

15.05.2017 r. ustalającą odpłatność strony za 4 dni maja w kwocie 117,79 zł, a koszt gminy w wysokości 269,30 zł. Średni miesięczny koszt utrzymania w Domu Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich w maju 2017 r. wynosił 3 000,00 zł. Odpłatność mieszkańca za pełny miesiąc ustalona została w kwocie 912,89 zł (tj. w wysokości 70% dochodu). Pełna kwota odpłatności za 4 dni pobytu to 387,09 zł (3 000,00 zł: 31 dni x 4 dni = 387,09 zł).

W sytuacji, gdy osoba przebywała w domu pomocy społecznej nie cały miesiąc, wysokość odpłatności za pobyt w placówce powinna zostać proporcjonalnie zmniejszona. Trzeba wówczas przez analogię zastosować zasadę określoną w art. 106 ust. 3, tj. „W przypadku, gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się, dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem".

W związku z tym odpłatność za dom pomocy społecznej za ostatni niepełny miesiąc powinna być obliczona poprzez podzielenie średniego miesięcznego kosztu utrzymania przez liczbę dni kalendarzowych w danym miesiącu i pomnożenie tej kwoty przez liczbę dni, w których osoba przebywała w placówce. Od tak określonej podstawy ustalić należy odpłatność mieszkańca domu na poziomie wynikającym z art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy. Zgodnie z tym zapisem opłatę za pobyt w domu wnosi mieszkaniec domu w wysokości nie większej jednak, niż 70% jego dochodu. Średni miesięczny koszt utrzymania w Domu Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich w maju 2017 r. wynosił 3 000 zł. Pełna kwota odpłatności za 4 dni pobytu to 387,09 zł (3 000 zł: 31 dni x 4 dni = 387,09 zł). Odpłatność mieszkańca za pełny miesiąc ustalona została w kwocie 912,89 zł (tj. w wysokości 70% dochodu). W związku z tym, iż 70% dochodu strony pokrywa całość należności za pobyt w maju, gmina nie powinna dokonywać dopłaty, gdyż brak jest podstaw do zmniejszenia zobowiązania ciążącego na mieszkańcu domu pomocy społecznej, proporcjonalnie do liczby dni, w jakich przebywał on w placówce.

W sprawdzonych sprawach dotyczących udzielenia pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawdzonych sprawach Ośrodek błędnie ustalił dochód osób wnioskujących o udzielenie pomocy:

   - w sprawie nr 1 (R.S.) strona opuściła zakład karny dnia 14.03.2017 r. Dnia 21.03.2017 r. złożyła wniosek o pomoc. Ze świadectwa zwolnienia wynika, że z depozytu pobrała środki

w wysokości 275,39 zł. Ponadto w marcu osiągnęła dochód z prac dorywczych w wysokości 200 zł.

- w sprawie nr 2 (T. Sz.) strona opuściła zakład karny 19.01.2017 r. Dnia 20.01.2017 r. złożyła wniosek o udzielenie pomocy. Ze świadectwa zwolnienia wynika, że z depozytu pobrała środki w wysokości 744,53 zł oraz kwotę 3 280,00 zł przekazano na wybrany rachunek bankowy.

Ośrodek ustalając dochód strony uwzględnił w nim ww. kwoty, pomimo, iż nie zostały one osiągnięte w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku. Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy za dochód należy przyjąć sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszona o: (...). W analizowanych sprawach zarówno środki zgromadzone w depozycie jak i środki przekazane na wskazany rachunek bakowy, o ile nie zostały wniesione w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku nie stanowią dochodu w rozumieniu ustawy. Analogicznie należy potraktować dochód z tytułu prac dorywczych osiągnięty w miesiącu złożenia wniosku.

2. W sprawie nr 1 (R.S.) w decyzji Nr OPS.8212/c/228/2017 z dnia 18.04.2017 r. błędnie podawano okres, za jaki przysługuje pomoc. Na wniosek złożony dnia 21.03.2017 r. przyznano świadczenie na kwiecień 2017 r., zamiast zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją tj. marzec 2017 r.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 2 (W.A.) w wywiadach środowiskowych z dnia 15.03.2016 r. i 2.09.2016 r. oraz w sprawie nr 3 (A.A.) w wywiadach środowiskowych z dnia 23.03.2016 r., 21.09.2016 r. oraz 20.03.2017 r. nie został wypełniony i zatwierdzony przez kierownika jednostki „Plan pomocy zatwierdzony przez kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej". Zgodnie z § 2 ust. 5 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Sporządzony przez pracownika socjalnego plan pomocy stanowi propozycję, co do sposobu postępowania w danej sprawie. Ostateczne

rozstrzygnięcie w jakiej formie i w jakim wymiarze świadczenia zostaną przyznane należy do kierownika ośrodka pomocy społecznej. Nie jest poprawne, jeżeli Kierownik Ośrodka nie wypełnia i nie podpisuje wywiadu, nie wskazując rozstrzygnięcia, w jakiej formie i wymiarze pomoc zostanie udzielona. Plan pomocy zatwierdzony przez Kierownika Ośrodka stanowi podstawę do kontynuowania realizacji decyzji przyznającej zatwierdzone świadczenie.

W sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (K.Z.) decyzją Nr OPS.8225/AG/54/2016 z dnia 28.01.2016 r. przyznano stronie specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, na okres od 1.02.2016 r. do 30.06.2016 r. zobowiązując jednocześnie stronę do ponoszenia odpłatności w wysokości 3,44 zł za 1 godzinę zrealizowanych usług opiekuńczych. Pomimo nałożonego na stronę obowiązku uiszczania odpłatności, Ośrodek nie dopilnował aby strona dokonywanych wpłat, co w rzeczywistości skutkowało brakiem uiszczania opłat za przyznaną pomoc. Zgodnie z art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Mając na uwadze, iż wydana decyzja w sposób wiążący ustaliła zarówno prawa jak i obowiązki strony do pomocy w formie usług opiekuńczych, winna być bezwzględnie realizowana w całości.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami, wydaje się następujące zalecenia:

1. Przed wydaniem decyzji w zakresie przyznania tymczasowego miejsca noclegowego sporządzać z daną osobą kontrakt socjalny.
   Podstawa prawna: art. 48a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.).
   Termin wykonania: na bieżąco.
2. Decyzje administracyjne doręczać stronom za pokwitowaniem przez operatora pocztowego, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej, dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 42 § 2, art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydawać na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego – na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia.

   Podstawa prawna: art. 54 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1793 ze zm.)

   Termin wykonania: na bieżąco.

4. Wysokość odpłatności za usługi opiekuńcze ustalać zgodnie z Uchwałą Nr VI/29/2006 z dnia 30 czerwca 2006 r. Rady Miasta i Gminy Ząbkowice Śląskie w sprawie szczegółowych warunków przyznawania pomocy w formie usług opiekuńczych, ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak i trybu ich pobierania. Zmiany wysokości odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze dokonywać, jeżeli kwota zmiany dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Mając na uwadze sprawę nr 1 (I.Z.) dotyczącą udzielenia pomocy w formie usług opiekuńczych zmienić stronie wysokość odpłatności w związku ze zmianą dochodu.

   Podstawa prawna: art. 50 ust. 6, art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.).

   Termin wykonania: niezwłocznie.

5. Aktualizację wywiadu środowiskowego przeprowadzać, gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, a w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

   Podstawa prawna: art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.).

   Termin wykonania: na bieżąco.

6. W przypadku udzielenia decyzją administracyjną pomocy lub nałożenia obowiązku uiszczania odpłatności za przyznaną pomoc, decyzję realizować zgodnie z rozstrzygnięciem w niej zawartym.

Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. W sytuacji, gdy osoba w trakcie miesiąca zrezygnuje z pobytu w domu pomocy społecznej wysokość odpłatności za pobyt w placówce obliczać poprzez podzielenie średniego miesięcznego kosztu utrzymania za pobyt w domu pomocy społecznej przez liczbę dni kalendarzowych w danym miesiącu i poprzez pomnożenie tej kwoty przez liczbę dni, w których osoba przebywała w placówce. Od tak określonej podstawy ustalać odpłatność mieszkańca domu na poziomie wynikającym z art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy. Zgodnie z tym zapisem opłatę za pobyt w domu wnosi mieszkaniec domu w wysokości nie większej jednak, niż 70% jego dochodu.

   Podstawa prawna: art. 106 ust. 3 i art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.).

   Termin wykonania: na bieżąco.

8. Sytuację osobistą, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustalać m.in. na podstawie decyzji organów przyznających świadczenia pieniężne.

   Podstawa prawna: art. 107 ust. 5b pkt 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.).

   Termin wykonania: na bieżąco.

9. Za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

   Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.).

   Termin wykonania: na bieżąco.

10. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

11. W celu potwierdzenia ostatecznego rozstrzygnięcia, w jakiej formie, wymiarze oraz okresie powinna zostać przyznana pomoc, każdorazowo wypełniać wszystkie części wywiadu środowiskowego, w szczególności „Plan pomocy zatwierdzony przez kierownika jednostki".

    Podstawa prawna: § 2 ust. 5 rozporządzenia z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1406 ze zm.).

    Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Żdwilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1.Pan Marcin Orzeszek

Burmistrz Ząbkowic Śląskich

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Ewa Olenicz